

Statsråden

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/2474-

Dato
24. februar 2025

Svar på spørsmål nr. 1228 til skriftlig besvarelse - Redegjørelse for hvordan nettleien vanligvis er innrettet for store bedrifter

Jeg viser til brev av 14. februar 2025 med oversendelse av spørsmål nr. 1228 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen. Representanten stiller følgende spørsmål:

«Kan statsråden gi en redegjørelse for hvordan nettleien vanligvis er innrettet for store bedrifter med et forbruk over 100 000 kWh/0,1 GWh årlig generelt, og for kraftkrevende industri spesielt. Hvordan har innretningen på nettleien for disse utviklet seg, hvilke statlige føringer finnes, og hvordan har prisutviklingen vært de siste årene?»

Regjeringen er opptatt av å gi folk og bedrifter større trygghet i møte med økte og svingende strømkostnader. I 2022 innførte vi blant annet en ordning hvor flaskehalsinntekter kan brukes til å holde nettleien nede i områder med høy strømpris. Dette har kommet nettkundene til gode gjennom lavere nettleie.

Vi skal legge til rette for investeringer i strømmettet som sikrer forsyningssikkerhet og verdiskaping i hele landet, men det er samtidig viktig at vi sørger for at nettleien ikke blir unødvendig høy i en tid hvor det skal gjennomføres store investeringer i nettet.

Nettselskapenes inntekter er strengt regulert og Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fastsetter årlig en tillatt inntekt for hvert enkelt nettselskap. Inntektsreguleringen skal ivareta de økonomiske rammebetingelsene til nettselskapene, samtidig som den skal ivareta nettkundene gjennom å sørge for at størrelsen på nettleien ikke blir høyere enn nødvendig.

Uttakskunder betaler punkttariffer for overføring av strøm. Det innebærer at størrelsen på tariffen er avhengig av tilknytningspunktet. Tariffene skal bidra til å dekke kostnader i det nettnivået man er tilknyttet, samt kostnader til overliggende nett. Uttakskunder som er tilknyttet transmisjonsnettet betaler kun nettleie basert på kostnadene i transmisjonsnettet. Uttakskunder tilknyttet distribusjons- og regionalnettet bidrar til å dekke kostnader i nettet de er tilknyttet og i overliggende nett. Det er tilknyttet næringskunder med forbruk over 100 000 kWh på alle nettnivå. Kraftkrevende næringer og industri er enten tilknyttet regional- eller transmisjonsnettet, mens mindre næring er tilknyttet distribusjonsnettet.

Nettleien varierer fra nettselskap til nettselskap. Det er nettselskapene selv som fastsetter tariffene innenfor tillatt inntekt og de overordnede prinsippene for tariffing bestemt av myndighetene. Nettselskapene har ulike kostnader forbundet med å eie og drifte nettet, og de har ulik fordeling mellom energiledd og fastledd. Vanskelige naturgitte overføringsforhold og spredt bosetting kan bidra til høyere overføringskostnader. I tillegg er det variasjon i hvor effektivt de ulike nettselskapene drifter nettet.

Uttakstariff i transmisjons- og regionalnettet

Uttakstariffen i regional- og transmisjonsnettet består av et variabelt energiledd og et fastledd. De fleste regionalnettselskap har samme tariffmodell som den i transmisjonsnettet.

Energileddet er et bruksavhengig ledd. Energileddet i transmisjons- og regionalnettet skal dekke nettapskostnadene kunden påfører nettet på kort sikt. Fastleddet, som er den faste delen av nettleien, skal være utformet slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet, slik som kostnader til bygging, drift og vedlikehold. Fastleddet for uttak i transmisjons- og regionalnettet er basert på hvor mye effekt (kW) den enkelte kunde tar ut i systemets topplast.

Avregningsgrunnlaget for forbruk skal reduseres i tilknytningspunkt der det også er innmating av kraft. Justeringen skjer gjennom en korreksjonsfaktor (k-faktor). K-faktoren skal belønne samlokalisering av produksjon og forbruk, siden det bidrar til mindre nettap i nettet.

Store uttakskunder betaler en lavere tariffsats enn øvrig forbruk. Stort forbruk er definert som enkeltbedrifter med effektuttak over 15 MW og årlig kraftforbruk over 100 GWh. Alle enkeltbedrifter som faller innenfor ordningen oppnår lik tariffreduksjon i prosent, sett i forhold til øvrig forbruk. Tariffreduksjonen er satt til 50 prosent.

Tabell 1 viser utviklingen i tariffsatsene i fastleddet for transmisjonsnettet fra 2021-2025. Som en følge av høye flaksehalseinntekter i 2022 og 2023 ble fastleddet i tariffen satt til null. Som nevnt vil energileddet til uttakskunden avhenge av nettapskostnadene kunden påfører nettet. Et gjennomsnittstall for energileddet vil ikke være representativt, og er derfor ikke tatt med i denne oversikten.

Tabell 1. Fastleddet i tariffen i transmisjonsnettet

År	Forbruk kr/kW	Stort forbruk (gj.snitt) kr/kW	Reaktiv effekt Kr/kV Ar
2021	300	156	40
2022 til 31.3	325	163	40
2022 fra 1.4	0	0	40
2023	0	0	40
2024	270	135	40
2025	270	135	40

Kilde: Statnett

Uttakstariff i distribusjonsnettet

Tariffene i distribusjonsnettet skal bestå av et fastledd og et energiledd. Nettselskapene kan dele kundene inn i kundegrupper som tilbys ulike tariffer, basert på relevante nettforhold. Tariffene for næringskunder med årlig forbruk over 100 000 kWh kan i tillegg inneholde et effektledd. Effektleddet skal baseres på kundens effektuttak i definerte perioder og skal tidsdifferensieres. Noen nettselskap benytter kundens maksimaleffekt per måned, mens andre legger til grunn gjennomsnittlig effekt av flere målinger over samme periode.

Fastleddet skal utformes slik at uttakskunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet. Fastleddet skal differensieres på grunnlag av kundens etterspørsel etter effekt. Dersom nettselskapets tariff for næringskunder inneholder et effektledd, må ikke fastleddet differensieres på grunnlag av effektuttak. Energileddet skal som minimum dekke nettapskostnadene, men energileddet kan i tillegg dekke en andel av nettselskapets øvrige kostnader.

Tabell 2 og 3 viser gjennomsnittlige nettleiekostnader for henholdsvis stor næringskunde og liten næringskunde i distribusjonsnettet, på landsbasis. I beregningene er det lagt til grunn at årsforbruket er jevnt utover alle månedene i året.

Tabell 2. Gjennomsnittlige nettleiekostnader for stor næringskunde i distribusjonsnettet (effekttopp på 400 kW og et årsforbruk på 1 000 000 kWh).

År	fastledd kr/mnd.	energiledd øre/kWh	effektledd kr/kW	totalkostnad øre/kWh
2021	727,4	13,55	46,37	36,68
2022	1111,51	12,49	54,86	40,16
2023	1410,96	9,57	74,67	47,10
2024	1507,36	11,01	72,09	47,42

Kilde: RME

Tabell 3. Gjennomsnittlige nettleiekostnader for liten næringskunde i distribusjonsnettet (effekttopp på 40 kW og et årsforbruk på 100 000 kWh).

År	fastledd kr/mnd.	energiledd øre/kWh	effektledd kr/kW	totalkostnad øre/kWh
2021	617,13	13,58	62,38	50,92
2022	766,72	12,55	69,78	55,24
2023	1051,77	9,57	90,05	65,42
2024	1090,45	11,01	85,8	65,29

Kilde: RME

Med hilsen

Terje Aasland